

75. Keskiviikkona 3 päivänä kesäkuuta 1998

kello 18.25

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laeiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta 2850

Hallituksen esitys 58/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 10/1998 vp

2) Hallituksen esitys laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 6 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 38/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 7/1998 vp

3) Hallituksen esitys laiksi lannoitelain 3 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 72/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 6/1998 vp

4) Hallituksen esitys laiksi maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 18/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 7/1998 vp

5) Hallituksen esitys laiksi 55 vuotta täyttäneen työttömän työllistymisedellytysten parantamisesta 2851

Hallituksen esitys 73/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 9/1998 vp

6) Hallituksen esitys laeiksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 56/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

7) Hallituksen esitys laiksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi 2852

Hallituksen esitys 35/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 12/1998 vp

8) Hallituksen esitys laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 51/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 13/1998 vp

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laeiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 58/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 10/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 10. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 1 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 6 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 38/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 7/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 7. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi lannoitelain 3 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 72/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 6/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Tämä on niin tärkeä asia, että on sen arvon vastaista jättää sanomatta muutama sana. Nimittäin tässä hallituksen esityksessä Ety-lannoite korvataan ilmaisulla EY-lannoite. Tämä on erinomaisen hyvä asia. En vastusta tämän hyväksymistä.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Joskus on sanottu eräästä ministeriöstä, joka ei ole maa- ja metsätalousministeriö, että niin vaatimatonta lakiesitystä ei tänne voi tullakaan, etteikö siihen ole onnistuttu virhettä laittamaan. Nyt voidaan sanoa poikkeuksellisesti maa- ja metsätalousministeriöstä, että ainut asia, mikä on esitetty muutettavaksi, meni sekini pieleen niin, että valiokunta joutui sen tekemään uudestaan.

Muutoin olen samaa mieltä kuin ed. Aittoniemi itse asiasta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 18/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 7/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 7. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä pyritään maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan kokoonpanoa sillä tavalla muuttamaan, että joustavoitettaisiin eräiden rutiininomaisiksi ilmoitettujen asioiden käsittelyä. Tämä asia nikottelutti valiokuntaa tosi paljon, että voidaanko lainmuutos tehdä ilmeisesti sillä perusteella, että tällä hetkellä sattuu sihteerinä olemaan erittäin pätevä henkilö elikkä että voidaanko tätä käyttää erityisenä perusteluna.

Minä ainakin itse tulkitseen tämän eräänlaiseksi kokeilulajiksi. Valiokunnassa oli se henki, että jos tämä kokeilu tällä perusteella menee pieleen, niin pikaisesti tulee uusi hallituksen esitys, jossa palataan vanhaan käytäntöön.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1, 2, 4, 5, 5 a ja 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi 55 vuotta täyttäneen työttömän työllistymisedellytysten parantamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 73/1998 vp
Sosiaali- ja terveystalokunnan mietintö 9/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystalokunnan mietintö n:o 9. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laeiksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 56/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

1. lakiehdotuksen 4, 10, 12, 17 ja 19 a §, 32—47 § ja 6 luvun otsikko sekä 48 ja 51 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

2. lakiehdotuksen 4 a, 4 b, 7, 8, 8 a, 8 b ja 13 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

3. lakiehdotuksen 1 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

4. lakiehdotuksen 2 ja 15 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

5. lakiehdotuksen 1 luvun 4 § ja luvun otsikko, 2 luvun 1 § ja luvun otsikko, 4 luvun 1 ja 2 § ja 1 §:n edellä oleva alaotsikko sekä 3, 3 a ja 4—6 § ja luvun otsikko, 8 luvun 2 § ja luvun otsikko sekä 10 luvun 1 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

6. lakiehdotuksen 3 luvun 12 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

7. lakiehdotuksen 6, 10, 20, 26, 38, 42, 65 j ja 65 p §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

8. lakiehdotuksen 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

9. lakiehdotuksen 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

10. lakiehdotuksen 8 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

11. lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

12. lakiehdotuksen 1 luvun 1 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 35/1998 vp

Talousvaliokunnan mietintö 12/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

1. lakiehdotuksen 1—9 §, johtolause ja nimike,
2. lakiehdotuksen 1—13 §, johtolause ja nimike,
3. lakiehdotuksen 1—13 §, johtolause ja nimike,
4. lakiehdotuksen 1—10 §, johtolause ja nimike,
5. lakiehdotuksen 1 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
6. lakiehdotuksen 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
7. lakiehdotuksen 10—12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
8. lakiehdotuksen 1, 2, 4 ja 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
9. lakiehdotuksen 1, 1 a, 2, 3 ja 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
10. lakiehdotuksen 1, 5 ja 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
11. lakiehdotuksen 3, 5 ja 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä
12. lakiehdotuksen 8, 9 ja 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 51/1998 vp

Talousvaliokunnan mietintö 13/1998 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mie-

tintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Kuosmanen: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys Valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta koskee lähinnä Arsenal Oy:tä ja siinä mielessä tämä esitys on hyvä, mutta ihan muutamaan asiakohtaan puutuisin toimiohjelautakunnan osalta.

Toivottavasti tästä ei muodostu niin sanottua kansantuomioistuinta, eli jos on käräjäoikeuden päätös, hovioikeuden päätös ja korkeimman oikeuden päätös, joka jää lopullisesti voimaan, niitä päätöksiä toivottavasti tämä toimiohjelautakunta ei menisi muuttamaan. Uskoisin, että vaikka toimiohjelautakunta toimii virkavastuulla, sen asiantuntemus ei riitä, toisin kuin riippumattoman tuomioistuimen, tuntemaan paikallisia olosuhteita, millä perusteella päätökset on tehty.

Toinen seikka, mihin haluaisin hiukan puuttua, on se, että toivottavasti Arsenal Oy:n hallituksen ja toimiohjelautakunnan välillä vastuukysymykset ovat jatkossa selvät. Muuta huomauttamista minulla ei ole.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ensinäkin totean ed. Kuosmaselle, että ilmiselvästikään niitä pelkoja ei ole, joita äsken julki toite.

Tämä hallituksen esityshän perustuu Arsenalin tarkastusvaliokunnan raportissa olleeseen ehdotukseen siitä, että toimiohjeitten antamismenettelyssä tulisi siirtyä kollegiaaliseen instituutiioon. Tähän saakkahan on ollut sillä tavalla, että Vakuusrahastona toimivassa valtiovarainministeriössä nämä toimiohjeet on saatu aikaan päätöksinä sillä tavalla, että joku budjettineuvoksista on esitellyt asian senhetkiselle ministerille, joka on päätöksen tehnyt. Kun näitä tapauksia on tarkastusvaliokunnan puitteissa päässyt näkemään, tämä vastuu on tuntunut kohtuuttoman suurelta, kerta kaikkiaan kohtuuttoman suurelta. Eli tämä hallituksen esitys on tässä katsannossa erittäin perusteltu.

Ylipäätään koko järjestelmä, joka 93 vuonna luotiin, on sellainen, että sitä olisi suonut mietityn silloin tapahtunutta paljon perusteellisemmin, kun kysymys on valtavista rahamääristä viime kädessä veronmaksajien varallisuutta.

Tämä asia kai kiusasi niin paljon, että menin

tapahtumien lähteille ja haastattelin — tuolla kuppilan pöydässäköhän se oli — edellistä pääministeriä siitä, minkälaiset olivat olosuhteet ja tilanteet ja arvioinnit silloin, kun tämä järjestelmä luotiin. Hän kunnioitettavan rehellisesti ja hyvin näpökästi totesi, että jouduttiin tekemään erittäin nopeasti erittäin suuria päätöksiä. Kun mitään valmista mallia ei mistään ollut saatavilla, meneltiin niin kuin meneltiin. Sen jälkeen minulla oli pelkkä hiljaisuus päällä. Näin se varmasti on, ja tuskin olisi viisaampi ollut, jos olisi itse joutunut tuommoiseen päätöksentekopaikkaan.

Mutta asia ei ole tällä selvä, mitä nyt ollaan hyväksymässä. Nimittäin tässä koko tarkastusvaliokuntamenettelyssä, joka nyt on arvioimassa näitä asioita, tapahtui tuore torsouden aikaansaaminen. Ensinnäkin luotiin aivan mahdoton monsteri, jossa toisaalta on vastuullisia poliitikkoja tästä talosta ja toisaalta Arsenal Oy:n tilintarkastajia. Nyt käytännön tasolla on osoittautunut, että ei näistä tilintarkastajista ole yhtään mihinkään, ei kerta kaikkiaan yhtään mihinkään. Silloin kun pitäisi ottaa johonkin asiaan kantaa, menee tilintarkastajilla pupu pöksyyn ja varsinainen kannanotto ja arviointi jää poliittisten henkilöiden varaan.

Toisekseen luotiin sellainen järjestely, jossa toimivaltuudet tarkastusvaliokunnalle luotiin aivan liian kapeiksi huomioon ottaen se tehtävä, mikä pitäisi hoitaa. Nyt seuraava vaihe onkin mielestäni se, niin kuin tarkastusvaliokuntakin ehdotti tuoreimmassa huhtikuun raportissaan, että tilintarkastajat potkaistaisiin pois tarkastusvaliokunnasta. Samassa yhteydessä mielestäni tulisi toimivaltuuksia merkittävästi lisätä, sillä nykyisellään jos ei päivittäin niin viikoittain ainakin tulee pöydälle aineistoa, joka antaisi aihetta ryhtyä perusteellisempaan selvittelyyn, jollaiseen toimivaltuudet tarkastusvaliokunnan puitteissa eivät tällä hetkellä riitä.

Siis toisin sanoen, arvoisa puhemies, tässä vaiheessa tämä on hyvä asia, mutta tämä ei saa jäädä tähän, vaan tämän jälkeen pitää toteuttaa erittäin nopeasti ja tehokkaasti seuraavat vaiheet. Sitten edessähän on koko Arsenal Oy:n purkamisen niin, että muut toimenpiteet tulee tässä muodollisessa revisiossa tehdä mahdollisimman pian, koska tarkoituksena pitää olla se, että Arsenal Oy omaisuudenhoitoyhtiönä ajetaan mahdollisimman pian alas.

Lopuksi totean vielä sen, että tässä tilanteessa on suorastaan herkkunakki saatu aikaiseksi eräitä meitä kohtaan, ajatellen seuraavia vaaleja, kun on tähän tilanteeseen jouduttu, tosin suostu-

muksen mukaan, mutta oikein tietämättäkään, mihin suohon on hypännyt.

Ed. U o t i l a : Arvoisa puhemies! Ed. Pulliaisen mainitsema aloite muutokseen tuli todella tarkastusvaliokunnan raportista. Toimiohjeen antamiskäytäntö, mikä aikaisemmin vallitsi, kärjistyi ja konkretisoitui hyvin tunnetussa tapauksessa, joka johti toimiohjeen antamisen jälkeisen ministerin eroon. Se osoitti sen, että laajempaa kollektiivista pohdiskelua todella tarvitaan silloin, kun esimerkiksi vahingonkorvausoikeudenkäyntien osalta annetaan toimiohjeita siitä, mikä on tarkoituksenmukaista, mikä oikeudenmukaista jne.

Alun perinhän eduskunnan tahto on ollut, että pankkikriisin sotkut selvitetään todella perinpohjaisesti aikaa ja rahaa säästämättä. Sen jälkeen on yhä enemmän keskusteltu siitä, kuinka tarkoituksenmukaista on muun muassa laittaa kymmeniä miljoonia yhteiskunnan varoja oikeudenkäyntikuluihin, kun usein saamapuolelle jää hyvin vähän tuottoa.

Tarkastusvaliokunnan roolista ja siitä, että tilintarkastajajäsenet siitä ulos potkitaan, olen aivan samaa mieltä niin kuin koko tarkastusvaliokuntakin. Muiltakin osin se on ollut erittäin epäkiitollinen tehtävä sen kenttäpalautteen ja paineen takia ja toisaalta niiden hyvin kapeiden toimintavaltuuksien kanssa painiskellessa, jotka tarkastusvaliokunnalla on ollut.

Ed. R e h n : Arvoisa puhemies! Kahteen pieneen asiaan puuttuisin ja nimenomaan todistan samaa, mitä jo aikaisemminkin on sanottu, että Arsenalin tarkastusvaliokunnan toimintaa rajoittavat liian pienet valtuudet. Emme voi puuttua yksittäisiin tapauksiin, ja kun meidän pitäisi katsoa, miten linjakkaasti asioita on hoidettu Arsenalissa, niin siinä mielessä yksittäisten tapauksen perusteella ainoastaan voisimme päätellä, miten linjakkuus on toteutunut.

Toinen asia koskee tilintarkastajien kuulumista tarkastusvaliokuntaan. He eivät voi roolinsa vuoksi osallistua kaikkeen sillä tavalla kuin pitäisi. Näin he eivät sovellu siihen jäsenyyteen. Siihen on saatava muutos, muussa tapauksessa tarkastusvaliokunnalla ei ole sitä merkitystä, mikä sillä pitäisi olla. Toivoa sopii ja täytyy valvoa, että uusi toimiohjelautakunta täyttää osan niistä puutteista, mitä tässä järjestelmässä on.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Eihän siitä mitään tule, että kun tuollaisen massiivisen

kolossin kuin Arsenalin asioita ryhdytään tutki-
maan, niin tutkintavaliokunnalla ei ole valtuuk-
sia. Sillä ei ole mitään muita valtuuksia kuin istua
kahvipöytään, jossa ovat kaikki samat tilintar-
kastajat.

Muistan, että kun aikanaan tutkittiin talousri-
koksia ja verottajan kanssa oli vähän huonot
välit ja hiukan epäiltiin verottajan objektiivisuut-
ta ja verottaja oli määrännyt omat tarkastajansa
meille avuksi, niin me kielsimme heitä menemäs-
tä siihen huoneeseen, missä oli takavarikoitu kir-
janpito. Toisin sanoen tutkimuksen täytyy olla
sellainen, että se on rautaisissa käsissä ja hans-
kassa. Täytyy olla sellaiset valtuudet, että silloin
kun tarkastajat menevät Arsenaliin, kuten edus-
kunta on määrännyt, niin he ovat siellä kuninkai-
ta ja tehdään niin kuin sanotaan ja heidän sanan-
sa on laki. Eihän tuollaisesta touhusta tule mi-
tään. Tuollaiset tarkastusvaliokunnat saa lopul-
lisesti lopettaa, eihän se ole kuin kahvin kulutus-
ta tuollainen touhu.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Arvoisa puhemies!
Muistan hyvin ne ajat, kun vakuusrahastolakia
ryhdyttiin säätämään. Se oli sellaista palokunta-
touhua pankkikriisin ensimmäisissä ja syvem-
missä vaiheissa, jolloin kuitenkin ei vielä ollut
edes näkyvissä se, kuinka syväksi kriisi oli muo-
dostumassa. Muistan, että ensimmäisessä vai-
heessa olimme todella pahoillamme, kun arve-
limme, että SKOPin haltuunotosta saattaa syn-
tyä jopa muutaman miljardin markan vahingot
valtiolle. Pidimme sitä tavattoman suurena va-
hinkona. Kenelläkään ei ollut silloin käsitystä,
kuinka suureksi ongelma paisuu, eikä kenellä-
kään ollut tietysti kokemusta vakuusrahastola-
kia säädettäessä, että olisi kaikki eteen tulevat
ongelmat kyennyt hahmottamaan. Eduskunta-
han on sittemmin ensimmäisen lain säätämisen
jälkeen useaan otteeseen ongelmat havaittuaan
korjannut lakia ja pyrkinyt aina pitämään sitä
ongelmien tasalla.

Tarkastusvaliokunnan roolihan on muodos-
tunut sellaiseksi kuin eduskunnassa myös siitä
lausuntoa annettaessa oli ajateltu. Oli ajateltu
nimenomaan, että se ei puutu yksittäisiin tapa-
uksiin, vaan on laajempia ohjeita antava. Yhä
useammin näyttää siltä, että nimenomaan par-
lamentaarisilta valvojlilta toivotaan kannanotto-
ja yksittäisiin tapauksiin. Minä puolestani en
ole tietysti aivan varma siitä, että sitä kautta
syntyy tulosta. Olen täysin vakuuttunut siitä,
kun voin hyvin kuvitella, minkälaisista materi-
aalimääristä kussakin tapauksessa on kysymys,

että ainakaan ilman laajaa asiantuntijakoneis-
toa ja valmistelevaa koneistoa, niin kuin tilin-
tarkastajien roolin nyt on ollut tarkoitus olla,
valiokunta ei tule yksinään maallikkoina siitä
selviämään.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! To-
tean vielä, kun jäi muistista äsken pois, senkin
yllätyksen tarkastusvaliokunnan toiminnasta,
että minä en ole ollenkaan ymmärtänytään, että
siinä joitakin linjakkuuksia tutkitaan, vaan tut-
kitaan sitä, onko toimittu yhteiskunnan etujen
mukaisesti annettujen säännösten puitteissa tai
onko mahdollisesti esiintynyt joitakin väärin-
käytöksiä niiden vihjeiden pohjalta, mitä yhteis-
kunnassa on olemassa. Minun mielestäni tällai-
sia asioita pitäisi tutkia eikä niinkään sitä, onko
oltu linjakkaita. En edes ymmärrä, mitä se tar-
koittaa tässä tapauksessa.

Ed. P u l l i a i n e n : Arvoisa puhemies! Ed.
Hämäläisen äskeinen puheenvuoro oli erittäin
arvokas ja sillä tavalla ansaitsee tulla kommen-
toiduksi seuraavalla tavalla. Nimittäin nykyinen
järjestelmä, ed. Hämäläinen, on sellainen, että
kun tulee tällainen linja — nyt tässä on höplät
mukana — niin organisaatio vetää siihen heti
nimen ja sillä tavalla siitä tuleekin yksittäistapa-
us. Siinä ollaan kuin pää kirkkaasti seinää vas-
ten, ja arvoisa puhemies, ei vain seinää, vaan
ohutta lasiseinää vasten niin, että varmasti veret
lentää. Toisin sanoen mitään olennaista ei voi
tehdä, kun aina keksitään, että siellä on ihminen
takana tai ihmisten muodostama yhteisö, yritys
tms., jossa on vastuulliset yhtiömiehet takana.
Silloin ollaan jumissa. Toisin sanoen ajatus, ed.
Hämäläinen, on ollut erinomainen, mutta käy-
tännön tasolla pelurit toisella puolella ovat sen
luokan sankareita, että näillä säännöillä ei hei-
dän kanssaan pärjää.

Ed. R e h n : Arvoisa puhemies! Ed. Aittonie-
melle sanoisin, että tässä tapauksessa linjakkuu-
den pitäisi olla juuri sitä, että tutkitaan, onko
Arsenal toiminut valtuuksiensa mukaan, onko se
kohdellut eri asiakkaita samalla tavalla ja onko
se noudattanut saamaansa tehtävää valtion etu-
jen ajamisessa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään
keskustelutta 5 ja 14 §, voimaantulosäännös, joh-
tolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on huomenna torstaina kello 18, kyselytunti huomenna kello 16.30.

Täysistunto lopetetaan kello 18.57.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen
